

המציאות היהודית

יח שבט - ה אדר א' תשס"ה • דו ירחון של ועד הקהילות היהודיות מרומניה

60 שנה משחרור המחנה

אשוויץ-בירקנאו, בית הקברות של מחוסרי הקבר

ב- 27 לינואר השנה אלפי אנשים - ראשי מדינה וממשלה, מלכים, נציגי אירגוני החברה הציבורית, ניצולי המחנות, יהודים ולא יהודים, אנשי הצבא של ברה"מ - התאספו בשטחי המחנות אושוויץ-בירקנאו לשעבר לטקס מילוי 60 שנה משחרור 7,000 ניצולים ממאות אלפי הקורבנות שניספו כאן ושאיין להם קברים. טקסי ההזכרות וגם נאומי הדוברים הביעו שני מסרים עיקריים: מה שהתרחש כאן חייב לא לחזור על עצמו וגם לא להישכח. בו בזמן הודגש מחדש שהאנטישמיות הופיעה והתחזקה, במיוחד בארצות אירופה. "האם השואה איבדה את יכולתה ליאש?" שאל את עצמו משה קצב, נשיא מדינת ישראל, וסימון ואיל, בעצמה ניצולת המחנה הזה ביקשה מהעולם להתאחד כדי להיאבק בכח נגד האנטישמיות.

*

בבוקר שט ב- 27 ינואר, נערך טקס מיוחד בבית הכנסת הקורלי ונדלקו שש נרות לזכרון שישה מיליון הקורבנות. הרב אברהם אהרנפלד הזכיר את טרגדיית היהודים במלחמת העולם השנייה והדגיש שהאנשים ששחררו לפני 60 שנה נשארו שבורים בנפשם.

עו"ד יוליאן סורין, נשיא ביניים ומוזכ"ל הפדרציה של הקהילות היהודיות מרומניה, שאל את עצמו אם האנושות למדה דבר משיעורי העבר. הוא גם הזהיר על העובדה שההצתות החדשות לשנאה ואלילות יכולות להכין אושוויץ חדש. מפרסמים גם התרשמויות נציגי קהילותינו המוזמנים להשתתף בטקסים ועדויות מכאיבות של ניצולי המחנות אושוויץ-בירקנאו.

● **טראיאן בססקו, נשיא רומניה:** "נושא השואה חייב להיות מוכר ע"י העם הרומני וזה נעשה באופן הדרגתי, ע"י שילוב הנושא בספרי ההיסטוריה של הדור הבא. החובה שלנו היא לראות את ההסטוריה באופן מציאותי. באמת להכיר את ההסטוריה, פרושו לתת ערבות לכך ששום ממשל רומני לא יקבל על עצמו הפליה על בסיס גזעי על אדמת רומניה."

● **משה קצב, נשיא ישראל:** "60 שנה אחרי אושוויץ, אנחנו נתקלים שוב בהתגברות כח האנטישמיות באירופה. האם אפשרי שכח יאוש של ה"שואה" התפוגג?"

● **האפיפיור יוחנן פאולוס השני:** "הניסיון להרוס עם שלם הינו פשע שיאפיל תמיד על האנושות... לכולנו אסור להכנע לאידאולוגיה שמצדיקה את הזילזול באנושות מטעמי גזע, צבע עור, שפה או דת."

● **הרב הגדול מנחם כהן:** "60 שנה לאחר שיחרור אושוויץ, זכיתי לשמוע את המנהיגים דאז מכירים באסונות שנגרמו ע"י גזענות, אנטישמיות אם הם לא מופסקים בזמן."

● **עו"ד יוליאן סורין:** "הלמדנו לקח משיעורי העבר? האם אנחנו מסוגלים לעצור את הניאופאשיזם, האנטישמיות את הפחד מהשואה ממך? הייתכן כי עידוד זה לשנאה ולאלילות סולל דרכים לאושוויץ חדש?"

תופעות גיזעניות, אנטישמיות, של שנאת זרים ברומניה

למרות העובדה ששלטונות רומניה הביעו עמדה ברורה נגד התופעות המציתות לשנאה גזענית ולמרות שקיים צו ממשלתי הנוקט בצעדים נגד תופעות מהסוג הזה, כאשר רומניה מודה בקיום השואה הרומנית, היו פחות מדי צעדים נגד פעילויות ועמדות כאלה. הסוציולוג אנדרי אוישטאנו מונה מספר כתבי-עת לגיונרים הנמכרים בחנויות הספרים, שידורי טלוויזיה עם שוללי השואה ורחובות עוד על שמו של יון אנטונסקו. הצהרת ליאנה סקסונה-הורודי מישראל מודיעה על שידורי הטלוויזיה הרומנית בחו"ל במרכזם שוללי שואה מוכרים.

יהודים בעולם
העמוד "יהודים בעולם" מציג את מיכאל צ'רטוף, השר האמריקאי המיוחד לביטחון הפנימי. בנו של רב, הוא היה הפרקליט הכללי של מדינת ניו ג'רזי, סגן שר המשפטים ושופט בבית המשפט העליון של ארה"ב. ● "700 שנה של חיים יהודיים בקרקוב" מתאר את תרומת היהודים הפולניים להתפתחותה של העיר. ● אנו מציגים את פעילותה של שנה של מרכז זכרון השואה מבדפשט. ● אנחנו מגלים מי המועמדים היהודיים השנה לפרס האוסקר.

הכינוי שלנו באינטרנט - סמל לחברות טובה

פתיחת אתר אינטרנט של כתב-עת כבר לא מפתיעה, אבל, פתיחת אתר אינטרנט של "המציאות היהודית" מייצגת אירוע משמח גם לעורכים וגם לקוראים מכל קצוות העולם. את העיתון יהיה אפשר לקרוא החל מאמצע חודש זה, בכתובת: www.romanianjewish.org/ro/realitatea_evreiasca_100_01.html השם שלנו לא רק מצלצל טוב - אנחנו מתכוונים לזה. אנחנו מעוניינים בתיקשורת עם הקוראים בכל דרך אפשרית: מכתבים, טלפון, פקס וכמובן בדואר האלקטרוני - re2000@rdslink.ro. אנחנו מבטיחים תשובה מהירה כי באמת מעניין אותנו מה אתם חושבים. אם כל הציפיות הללו - ברוכים הנמצאים! הכינוי שלנו מתאים לכולם - הכינוי: סמל לחברות טובה ושיתוף פעולה.

תחקיר של "המציאות היהודית" - פתוחה לכל המשתפים עימנו פעולה ולכל קוראינו

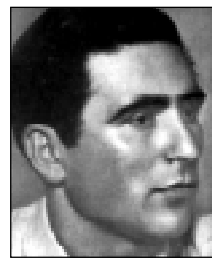
תיקוות, מחשבות, שאיפות לשנת 2005

גם במהדורה הנוכחית התחקיר על התוכניות לשנת 2005 של יהודים מוכרים מרומניה ומחו"ל ממשיך. גם הפעם 14 סופרים, אומנים, פילוסופים, מדענים, עורכי דין, מנהיגי קהילות מדברים על מחשבותיהם ועל תוכניותיהם השאפתניות לשנה הזו, בתקווה שיתגשמו.

קרצ'וני בנו וסלומון ארנו שתי בחירות, גורל אחד

שני הסופרים בשפה הונגרית, קורבנות השואה, קרצ'וני בנו, הוגלה באושוויץ, וסלומון ארנו, מת בסטראי מיכאילובקה, בקבוצת עבודה כפויה. קרצ'וני בנו נהפך, אחרי סיום לימודי משפטים, אחד מהסופרים המרשימים ביותר של הספרות הטרנסילבנית בין שתי המלחמות. ללא בחירת עמדה פוליטית, הרומאנים שלו הם מרשימים באווירתם, אימפרסיוניסטים, עם הומור חם ואירוניה אנושית. סלומון ארנו היה משורר אנגרה, עם מחויבות פוליטית שמאלנית, עם שפה שירתית מקורית בה מזהים השפעות של השירה העממית ומטפורות אקספרסיוניסטיות.

ה
ח
ר
ת